

Моргунов О.А.

Харківський національний університет внутрішніх справ

СВІТОВІ МОДЕЛІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

У статті розглядаються світові моделі державного управління у сфері фізичної культури та спорту. Наголошується, що для України є прийнятною європейська модель управління в цих сферах, серед характеристик якої є активна участь у розробці та реалізації відповідної політики інститутів громадянського суспільства, що спеціалізуються на фізичній культурі та спорті і які входять до системи функціонального забезпечення. Наголошується, що принципи їх взаємодії з органами державної влади та місцевого самоврядування залишаться незмінним для реалізації всіх напрямів розвитку фізичної культури і спорту в Україні, які передбачають пропорційний розвиток професійних, масових і спортивних досягнень, щоб забезпечити виконання п'яти спортивних функцій, визначених у Білій книзі зі спорту. При цьому розвиток масового спорту та формування фізичної культури має бути реальним, а не декларативним, для чого обов'язковою умовою є активна робота за відповідними напрямами в дошкільних та навчальних закладах із продовженням у ВНЗ України. Мовою завдань, поставлених перед державним управлінням фізичної культури і спорту, є формування мережі територіально доступних спортивних комплексів європейського зразка, де можна займатися кількома видами спорту, фізичною реабілітацією, зустрічами, змаганнями тощо. Зазначається, що для ефективної співпраці державних, самоврядних та громадських блоків у сфері фізичної культури і спорту, як-от Велика Британія, вважаємо за доцільне реорганізувати центральний орган виконавчої влади України, який визначає та реалізує політику в галузі фізичної культури та спорту, який би відповідав за гуманітарну політику держави загалом.

Ключові слова: світові моделі, фізична культура, спорт, публічне адміністрування, Україна.

Постановка проблеми. Становлення інституту саморегулювання в різних країнах пов'язується з процесами економічної лібералізації та дерегуляції господарської діяльності, зокрема, через зниження адміністративних бар'єрів для підприємництва, підвищення ролі громадських і професійних об'єднань. При цьому саморегулювання розглядається як додатковий або самостійний інститут регулювального впливу держави на господарську діяльність [1, с. 193–194]. Управління фізичною культурою та спортом здійснюється центральними державними виконавчими органами влади. Відмінність полягає в ступеню децентралізації та фокусуванні певних повноважень із державного управління галуззю ФКС на рівні суб'єктів федерації або інших територіально-адміністративних одиниць [2, с. 387].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальним питанням публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту в Україні присвятили свої роботи: В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, В.Б. Антонюк, О.М. Бандурка, О.І. Безпалова, Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, О.П. Гетманець, С.М. Гусаров, О.Ю. Дрозд, М.М. Долгополова, В.В. Карпенко, Ю.В. Ковба-

сюк, Г.І. Ковтун, Л.В. Козлова, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, О.В. Кузьменко, К.Б. Левченко, О.І. Миколенко, Р.С. Мельник, О.М. Музичук, Н.Р. Нижник, А.Ю. Олійник, Н.М. Оніщенко, О.В. Орлова, Н.М. Пархоменко, С.П. Погребняк, В.Ф. Погорілко, А.І. Рибак, О.Ю. Салманова, О.Ю. Синявська, В.В. Сокурченко, І.Д. Пастух, І.М. Пахомов, В.В. Чумак, Р.В. Шаповал, О.С. Юнін та ін. Питання світової моделі публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту в працях попередників адміністративістів висвітлено фрагментарно, окремі питання залишилися без уваги, що підкреслює доцільність та актуальність наукового пошуку з окреслених питань.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження світової моделі публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту.

Виклад основного матеріалу дослідження. За структурою всі впроваджені моделі організації управління можна поділити на ті, що мають окреме міністерство, та структури, що функціонують без нього [3, с. 79–80]. У більшості європейських країн, що не мають самостійного спе-

ціалізованого міністерства спорту, управління розвитком спорту (з обов'язковим об'єднанням спортивних федерацій) здійснюється на підставі трьох основних моделей [4, с. 54], виокремлення яких здійснюється на базі особливостей статусу суб'єктів управління.

Науковець М.А. Журба вказує, що управління здійснюється національним олімпійським комітетом та спортивною конфедерацією. Ключова роль при цьому відводиться конфедерації (яка об'єднує федерації, асоціації та спілки спорту). Прикладами країн із такою моделлю управління є: Німеччина (управління здійснюється Німецьким спортивним союзом і НОК Німеччини); Данія (управління здійснюється Данською конфедерацією спорту та олімпійським комітетом (які нині є єдиною організацією)); Норвегія (управління здійснюється конфедерацією спорту та Олімпійським комітетом Норвегії); Австрія (управління здійснюється Австрійською федеральною спортивною організацією (об'єднує всі спортивні організації та спілки (федерації) за видами спорту) і НОК Австрії) та ін. [4, с. 54, 5, с. 16, 6, с. 65–66].

Учений В.А. Базенко вказує, що в сучасних умовах дуже велику роль у розвитку фізичної культури і спорту в провідних країнах світу почали відігравати місцеві органи влади. Це характерно для всіх територіальних органів управління в різних державах: штатів, провінцій, округів, земель, графств, воєводств, гмін, муніципалітетів, комун і громад. Причому йдеться про всі сфери фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності, починаючи з фізичного виховання в школах, спорту для всіх та спорту вищих досягнень і завершуючи професійним спортом. Однак є також особливості участі місцевих органів влади в розвитку фізичної культури та спорту в багатьох країнах [7, с. 157]. Майже у всіх країнах сучасної Європи фізична культура і спорт займають важливу частину життя всіх верств населення, зокрема у вищих і середніх освітніх установах. Розвиток фізичного виховання в закладах освіти дає можливість мільйонам людей удосконалити свої фізичні якості та рухові можливості, зміцнювати здоров'я і продовжувати творче довголіття [8, с. 100]. При цьому І.Х. Турчик доходить висновку, що в багатьох країнах Західної Європи спорт почав витісняти фізичне виховання. Практикуються обов'язкові факультативні заняття спортом за вибором у шкільних спортивних об'єднаннях чи союзах з урахуванням схильностей учнів у вільний від уроків час (після обіду). У Данії, Німеччині, Англії, Голландії, Люксембурзі, Бельгії, Франції школам та їхнім спортивним об'єднанням для про-

ведення занять, як правило, надаються закриті й відкриті спортивні споруди, що належать державі. Тренування найчастіше проходить під керівництвом викладачів фізичного виховання. Так, наприклад, у школах Німеччини завдяки диференційованому підходу обов'язковими є 3–4 спортивних уроки фізичної культури щотижнево. Програма містить понад 10 видів спорту [9, с. 182–183, 10, с. 16].

Традиційним місцем, де діти і підлітки Німеччини займаються спортом, є спортивні клуби. За змістом спортивної діяльності, можливостями для занять клубні секції поділяються так: 347 варіантів – заняття певним видом спорту зі змагальною орієнтацією; 260 – заняття спортом як форма активного відпочинку. У Німеччині спортивно обдаровані учні займаються у шкільних спортивних секціях і добровільних організаціях, які тісно співпрацюють зі спортивними клубами [9, с. 183]. Окремо звернемо увагу, на досвід проектування, будівництва й експлуатації спортивних залів навчальних закладів у європейських державах, який демонструє перевагу кооперованого з населенням використання цих споруд, насамперед шкіл. У Німеччині законодавчо затверджено використання спортивних залів шкіл дорослим населенням, що передбачає почергове використання залів та басейнів учнями і дорослими. У нашій державі діє санітарно-гігієнічна заборона на використання дорослим населенням споруд навчальних установ, насамперед шкільних спортзалів. А спорудження спортивних залів загального користування в Україні відстає від будівництва житлових масивів. Завдяки кооперуванню в користуванні спортзалами шкіл можна було би забезпечити такі соціально-економічні ефекти, як: економія коштів на будівництво споруд для фізкультурно-спортивних занять населення (у вечірній час і вихідні дні); скорочення часу доступності в зоні дії споруди; економія дефіцитних міських територій [11, с. 83]. Цей досвід доцільно розглянути як можливий для впровадження в Україні.

У межах другої моделі управління у сферах фізичної культури та спорту, де відсутнє окреме міністерство вказаних сфер [3, с. 81–82], вплив здійснюється громадською організацією – національним олімпійським комітетом. Подібна модель характерна для Бельгії, Італії, Люксембургу. У межах третьої моделі управління спортом здійснюється національними федераціями з видів спорту при координувальній участі держави. До таких країн належать Іспанія і Португалія [4, с. 54].

Приклади функціонування системи управління спортом без окремого міністерства не обмежуються

країнами Європи [6, с. 65–66]. Наприклад, в Австралії адміністрування сфер фізичної культури і спорту відбувається через Департамент Прем'єр-міністра Австралії. У його складі створено Департамент охорони здоров'я, який координують безпосередньо Міністр охорони здоров'я та Міністр спорту, який здійснює усебічну підтримку розвитку спорту, особливо на рівні місцевих територіально-адміністративних утворень, сприяє залученню населення до систематичних занять спортом. Крім того, з метою розвитку спорту та фізичної культури в досліджуваній країні створено низку інших установ, як-от Австралійський спортивний фонд, Національний спортивний інформаційний центр та Антидопінговий центр, причому головною є Австралійська спортивна комісія. Зазначена комісія покликана розробляти та реалізовувати відповідні програми, організовувати науково-дослідницьку діяльність і роботу щодо протидії вживанню допінгу, здійснювати організацію і надання послуг зі спортивної медицини та ін. [2, с. 386].

У більшості європейських країн (і не тільки) є міністерство, однією з функцій якого (чи єдиною функцією) є адміністрування сфер спорту та фізичної культури [12, с. 22, 24]. У межах європейської моделі організації фізкультурно-спортивної діяльності можуть бути виділені дві групи країн, які розрізняються залежно від міри державної участі в управлінській діяльності. Першу групу країн складають ті, які мають на федеральному рівні самостійний спеціалізований орган державного управління спортом. До них належать: Франція (Міністерство молоді і спорту), Велика Британія (Міністерство у справах спорту), Люксембург (Міністерство фізичного виховання і спорту), Норвегія (Міністерство спорту і культури), Португалія (Державний секретаріат спорту), Угорщина (Національний комітет фізичної культури і спорту) [2, с. 53], Польща (Міністерство спорту і туризму) [13, с. 27].

Щодо інших регіонів, де представлена описана модель управління, то прикладом може бути Канада. Організація публічного адміністрування спорту та фізичної культури в Канаді передбачає таку ієрархію влади. Верховним носієм виконавчої влади в Канаді є Королева. Виконавча влада здійснюється Урядом Її Величності – Таємною Радою, члени якої призначаються Генерал-губернатором, щоб сформувати міністерський Кабінет (частину королівського уряду), яким керує Прем'єр-міністр. Незважаючи на відсутність владних повноважень власне в Таємної Ради, її постійними ланками, які мають реальну владу в країні, залишалися Кабінет Міністрів, який за Конституцією є Комітетом Таєм-

ної Ради, і Офіс Таємної Ради (Privy Council Office), який виконує функції апарату Уряду Канади. До складу Кабінету Міністрів Канади, який очолює Прем'єр-міністр, входять 36 міністрів, які очолюють відповідні міністерства та агентства. Серед них – Міністр Держави (спорт) [12, с. 22, 24].

Серед названих країн зупинимося на Великій Британії. Модель організації управління спортом у Великій Британії передбачає входження цієї функції до компетенції Департаменту з питань цифрових технологій, культури, ЗМІ і спорту (The Department for Digital, Culture, Media and Sport – DCMS) [14, с. 132–133]. Нині Велика Британія є визнаним лідером у креативній економіці, яка розробила і продовжує розробляти правову базу, стратегічні і політичні документи розвитку національної економіки через економічну, культурну і соціальну взаємодію [15, с. 155].

О.С. Мазур вважає, що «високий статус Великої Британії як світової держави, що зберігає за собою одну з ключових позицій у Європі завдяки відносній досконалості політичної системи, економічному й військовому потенціалу, соціальній стабільності та ресурсній незалежності від держав-конкурентів, закономірно перетворює її на об'єкт особливих геополітичних інтересів України» [16, с. 145, 5, с. 40].

На наш погляд, корисним для України буде досвід публічного адміністрування сфер фізичної культури та спорту як креативних індустрій, розвитку яких сьогодні держави приділяють значну увагу [14, с. 132–133]. «Якщо в традиційному типі економіки джерелом доходів було переважно сільське господарство, в індустріальному – промислове виробництво, то в постіндустріальному – виробництво інтелектуального продукту, ресурс для якого є необмеженим, тому кризові явища лише активізують сплеск креативності, спрямованої на пошук способів (методів, технологій, інструментів) виходу на траєкторію сталого розвитку. Першими крок до такого переходу зробили розвинені західні держави, починаючи з Великої Британії» [15, с. 100].

Поєднання таких сфер, як культура і спорт, у межах компетенції одного суб'єкта адміністрування (за прикладом Великої Британії) цілком можливе для України. У Законі України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 р. № 3808-ХІІ [17] відповідні сфери публічного адміністрування, як ми зауважили у п. 1.2, вже поєднані в законодавчому врегулюванні, виходячи з того, що фізична культура та спорт – це явища, які взаємодоповнюють одне одного та розвиваються у нерозривному зв'язку.

Основними сферами, якими опікується Департамент із питань цифрових технологій, культури, ЗМІ і спорту Великої Британії, є питання, пов'язані з упровадженням національної політики Великої Британії щодо музеїв та галерей, Ради мистецтв Англії, Ради кінематографів, Британської бібліотеки та інших організацій у сфері національної культури та спадщини. Іншими повноваженнями є регулювання засобів масової інформації, Національної лотереї, азартного бізнесу та ліцензуванням експорту об'єктів культурної спадщини, діяльності креативних індустрій [16, с. 147–148]. У цьому контексті зауважимо, що обсяг поняття «креативні індустрії» у Великій Британії не включає сферу спорту. Однак при цьому британська класифікація, як констатує М.О. Проскуріна, критикується за надто штучне виокремлення креативних індустрій та нерозгалужений перелік наявних підгалузей [18, с. 76]. Також не можна оминати увагою той факт, що Департамент із питань цифрових технологій, культури, ЗМІ і спорту Великої Британії є відповідальним за культуру і спорт в Англії, а також за деякі аспекти роботи засобів масової інформації у всій Великій Британії, як-от радіомовлення та Інтернет. Він також несе відповідальність за сферу туризму та відпочинку. Також департамент відповідальний за проведення Олімпійських та Параолімпійських ігор із 2012 р., забезпечує управління цифровими засобами зв'язку [8, с. 99].

Департамент із питань цифрових технологій, культури, ЗМІ і спорту Великої Британії є структурним підрозділом уряду Великої Британії. Відділ звітує парламенту та громадськості за використання коштів, які витрачаються на різноманітні проекти у відповідних сферах [8, с. 99]. Департамент очолює Держсекретар, якому допомагають Міністр культури, творчих індустрій та туризму разом із Міністром спорту [16, с. 148]. Департамент координує роботу низки недержавних установ: органу ліцензування футболу, Олімпійського комітету, дистриб'ютора олімпійських лотерей, організації «Спорт Англії», організації «Спорт Великої Британії», Антидопінгового центру, Національної адміністративної ради та професійних ліг (футболу, тенісу, регбі, автоспорту, баскетболу, боксу тощо) [2, с. 386].

Усього департамент координує 45 інституцій [19], серед яких до сфери фізичної культури та спорту належать шість.

Наприклад, Спортивна Англія (Sport England) – позавідомчий державний орган Департаменту в справах культури, ЗМІ і спорту, що

функціонує у сфері масового спорту, маючи основними завданнями впровадження активного способу життя, пропаганду фізичної культури та спорту. Роль цієї організації також полягає у створенні основи для зв'язку системи спорту з урядовими спортивними організаціями та іншими партнерами з метою збільшення кількості людей, що займаються спортом, підтримки рівня кількості змагань, виявлення талановитих особистостей та сприяння спортивному зростанню [8, с. 99, 9, с. 183].

Спортивна Англія (Sport England) здійснює підготовку та проведення найвизначніших у державі спортивних змагань, є представником у багатьох міжнародних спортивних організаціях, за дорученням інвестує в спортивну індустрію, а також контролює використання наданих коштів [2, с. 386]. Організація «Спорт Великої Британії» (UK Sport) відповідає за сприяння розвитку олімпійських та параолімпійських видів спорту, координацію заявок на організацію і проведення міжнародних спортивних заходів у Великій Британії. При цьому організацією та проведенням раз на чотири роки міжнародних спортивних ігор співдружності займається окрема організація – Організаційний комітет Ігор Співдружності (Бірінгем 2022) [20, с. 164–165].

С.А. Вавренюк, аналізуючи зв'язки департаменту з неурядовими організаціями, вважає, що основною ознакою організації державного управління фізичною культурою і спортом у Великій Британії є централізація державної влади, підпорядкування та підвідомчість низки недержавних організацій і установ спортивно-фізкультурного спрямування, а також значна увага до розвитку фізичної культури і спорту територіально-адміністративних утворень через розширення повноважень та функцій органів місцевого самоврядування [2, с. 386].

Поряд із департаментом існує окрема установа – так званий Комітет культури, засобів масової інформації та спорту, діяльність якого пов'язана з контролем за витратами, керуванням та політикою Департаменту культури, засобів масової інформації та спорту та пов'язаними з ним громадськими організаціями [16, с. 148]. Вплив на фізичну культуру мають також Відділ освіти та відділ здоров'я, який розробляє відповідні програми та рекомендації [8, с. 99, 21, с. 114].

Для реалізації подібної моделі в Україні можливим є варіант реорганізації діяльності таких трьох центральних органів виконавчої влади, як Міністерство культури, Міністерство інформаційної

політики, Міністерство молоді та спорту. Можливе об'єднання їх діяльності в компетенції одного центрального органу виконавчої влади, яке (на зразок Великої Британії) може мати назву Міністерства культури, ЗМІ та спорту України. Для цього ліквідувати необхідно 2 центральні органи виконавчої влади та реорганізувати один, що в сукупності складатиме підґрунтя для організації та функціонування нового міністерства, функції якого охоплять напрями діяльності всіх ліквідованих та реорганізованих органів виконавчої влади.

Новостворене міністерство може об'єднувати публічне адміністрування низки напрямів, серед яких – інформаційна безпека, культурний спадок, спорт та туризм. При цьому туризм як сфера публічного адміністрування для України є малорозвинутою. І такі пріоритети цілком зрозумілі, зважаючи на можливості, місце і роль духовного життя у житті як окремої людини, так і суспільства загалом.

У межах описаної концепції серед повноважень МОН України можна залишити публічне адміністрування сфер фізичної культури та спорту в навчальних закладах, які входять до його компетенції.

Висновки. Ураховуючи вищевикладене щодо світових моделей публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту, доходимо висновку про прийнятність для України європейської моделі управління вказаними сферами, до характерних рис якої належить активна участь у виробленні та реалізації відповідної політики інститутів громадянського суспільства, що спеціалізуються на питаннях фізичної культури та спорту, входячи до функціонально-допоміжної структури системи організації управління відповідної ланки. Хоча відповідні організації не наді-

лені владними повноваженнями та їхні рішення не забезпечені засобами примусу, їхня роль у публічному адмініструванні сфер фізичної культури та спорту, як свідчить зарубіжний досвід, може бути значною, для чого відповідні інституції повинні отримати низку повноважень щодо контролю, організації змагань тощо.

При цьому принцип їх взаємодії з органами держави та місцевого самоврядування залишиться незмінним задля реалізації всіх напрямів розвитку сфер фізичної культури та спорту в Україні, що згідно з європейськими вимогами передбачають пропорційний розвиток професійного, масового та спорту вищих досягнень задля забезпечення реалізації п'яти функцій спорту, визначених у Білій книзі зі спорту. При цьому розвиток масового спорту та формування фізичної культури мають бути реальними, а не декларативними, для чого передумовою є активна робота у відповідних напрямках у дошкільних навчальних закладах та школах із продовженням у ВНЗ України. Також мовою виконання завдань, поставлених перед публічним адмініструванням сфер фізичної культури та спорту, є формування мережі територіально доступних спортивних комплексів європейського зразка, де можливі заняття кількома видами спорту, фізична реабілітація, проведення зборів, змагань тощо.

Для ефективної співпраці державного, самоврядного та суспільного блоків управління у сферах фізичної культури та спорту (на зразок Великої Британії) доцільною вважаємо реорганізацію центрального органу виконавчої влади України, що визначає та реалізує політику у сферах фізичної культури та спорту з метою утворення органу, який би відповідав за гуманітарну політику держави.

Список літератури:

1. Говорун О.В. Правова природа саморегулювання господарської діяльності та її співвідношення з державним регулюванням. *Економічна теорія та право* : зб. наук. пр. 2015. № 1 (20) С. 193–203.
2. Вавренюк С.А. Закордонний досвід державного управління розвитком фізичної культури і спорту. *Теорія та практика державного управління*. 2014. Вип. 4. С. 383–389.
3. Моргунов А.А. Субъекты высшего уровня публичного администрирования сфер физической культуры и спорта: современное состояние и перспективы. *Право и Закон*. 2019. № 3. С. 79–84. (Кыргызская Республика).
4. Журба М.А. Зарубіжний досвід державного регулювання сфери фізичної культури і спорту. *Актуальні проблеми держави і права*. 2017. Вип. 79. С. 51–57.
5. Система державного управління Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії: досвід для України / уклад. П.І. Крайнік; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, С.В. Загороднюка. Київ : НАДУ, 2011. 48 с. (Серія видань із міжнародного досвіду державного управління).
6. Моргунов О.А. Організація вищого рівня системи публічного адміністрування сфер фізичної культури та спорту: досвід для України. *Пріоритети розвитку юридичних наук у XXI столітті* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, Україна, 7–8 квіт. 2017 р.). Одеса : ГО «Причорноморська фундація права», 2017. С. 65–67.

7. Базенко В.А. Європейський досвід управління розвитком фізичної культури та спорту на місцевому рівні. *Ефективність державного управління: зб. наук. пр. Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України*. Вип. 1 (50): у 2 ч. / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В.С. Загорського, доц. А.В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2017. С. 156–168.
8. Швець С.В., Омельченко Т.Г., Бирючинская С.В. Физическое воспитание и спорт в системе высшего образования в Англии. *Молодий вчений. Педагогічні та психологічні науки*. 2018. № 4 (56). С. 97–101.
9. Турчик І.Х. Шкільний спорт у країнах Європи. *Збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2012. Вип. 1. С. 180–187.
10. Турчик І.Х. Фізичне виховання і спорт у шкільній освіті Європи : монографія. Дрогобич : Швидкодрук, 2017. 138 с.
11. Решетило С.Г. Спортивно-фізкультурні споруди та обладнання: навч. посіб. для студ. ВНЗ III–IV рівнів акредитації у галузі фіз. вих. і спорту. Львів, 2010. 103 с.
12. Система державного управління Канади: досвід для України / уклад. О.І. Максимова; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка. Київ : НАДУ, 2010. 60 с. (Серія видань з міжнародного досвіду державного управління).
13. Система державного управління Республіки Польща: досвід для України / авт.-уклад. Х. М. Дейнега; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка. Київ : НАДУ, 2010. 48 с. (Серія видань з міжнародного досвіду державного управління).
14. Моргунов А.А. Публичное администрирование физической культуры и спорта Соединенного Королевства Великобритании и Северной Ирландии. *Право и Закон*. 2019. № 1. С. 132–138. (Кыргызская Республика).
15. Давимука С.А., Федулова Л.І. Креативний сектор економіки: досвід та напрями розбудови : монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України». Львів, 2017. 528 с.
16. Мазур О. Інституційне забезпечення гуманітарної політики Великої Британії. *Історичні записки*. 2012. Вип. 35. С. 145–150.
17. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 14. Ст. 80.
18. Проскуріна М.О. Державна політика економічного розвитку культурної індустрії : дис. ... д-ра екон. Наук : 08.00.03 / ВНЗ «Нац. акад. упр.». Київ, 2018. 479 с.
19. Department for Digital, Culture, Media & Sport of the UK. URL: <https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-digital-culture-media-sport> (дата зверення 15.11.2021).
20. Мельник М.І., Синютка О.М., Лещух І.В. Організаційно-інституційне забезпечення стратегічного планування розвитку метрополії: іноземний досвід та уроки для України. *Регіональна економіка*. 2015. № 2. С. 163–174.
21. Чумак В.В. Адміністративно-правові засади діяльності поліції Грузії, країн Балтії та України: порівняльний аналіз : монографія. Харків : Константа, 2019. 490 с.

Morhunov O.A. WORLD MODELS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS

The article examines the world models of public administration in the field of physical culture and sports. It is emphasized that the European model of governance in these areas is acceptable for Ukraine, among the characteristics of which is active participation in the development and implementation of relevant policies of civil society institutions specializing in physical culture and sports, included in the functional support system. It is emphasized that the principle of their interaction with state and local governments will remain unchanged for the implementation of all areas of development of physical culture and sports in Ukraine, which in accordance with European requirements include proportional development of professional, mass and sports achievements to ensure the implementation of five sports functions. identified in the White Paper on Sport. At the same time, the development of mass sports and the formation of physical culture should be real, not declarative, for which the prerequisite is active work in relevant areas in preschools and schools with continuation in Ukrainian universities. Also, the language of the tasks set before the public administration of physical culture and sports is the formation of a network of territorially accessible sports complexes of the European standard, where it is possible to practice several sports, physical rehabilitation, meetings, competitions and more. It is noted that for effective cooperation of state, self-governing and public blocs in the field of physical culture and sports, such as the United Kingdom, we consider it appropriate to reorganize the central executive body of Ukraine, which determines and implements policy in the fields of physical culture and sports., which would be responsible in general for the humanitarian policy of the state.

Key words: world models, physical culture, sports, public administration, Ukraine.